

[Tyrol]

ligheder for at gøre det, er de så til stede? Man vil uddanne til dette ansvar, men når man har uddannet, er der så en mulighed for at håndtere det? Hvis man f.eks. ser på, hvordan der har været et forløb i Københavns kommune, hvor Byggefagernes Samvirke, der er en sammenslutning af byggefagernes fagforeninger i København, har nægtet at arbejde med det sundhedsfarlige stof epoxy, der er påvist at være kræftfremkaldende, ja, så har man alligevel villet fastholde fra de kommunale myndigheder, fra overborgmesteren og fra borgerrepræsentationen, at arbejderne skulle pålægges at arbejde med dette stof. Her har de altså sagt, at de vil tage hånd om deres egen sundhed, og de har direkte sagt, at de vil boykotte arbejdet med dette stof. Alligevel kommer de kommunale myndigheder og andre offentlige myndigheder og pålægger dem at arbejde med det. Vi har set, hvordan arbejdstilsynet har gjort det samme.

Hvilke muligheder vil man reelt give for, at den enkelte kan tage hånd om sin egen sundhed? Det er ikke det, der er lagt op til her. Der er lagt op til, at man skal have noget pædagogik, men hvilke kontrolmuligheder med hensyn til egen sundhed bliver der for den enkelte?

Vi kunne også kigge på, hvordan spekulationen i boligen medvirker til, at man får sundhedsproblemer, hvordan den dårligst stillede gruppe i samfundet evindeligt bliver presset over i den dårligste del af boligmassen, evindeligt bliver presset over i sundhedsfarlige boliger på grund af fupmoderniseringer, ejerlejlighedsspekulation osv. Hvilke reelle muligheder får de for at gribe ind? Vi har set i nogle situationer, at nogle har forsøgt at sætte sig til modværge med blokade over for de håndværkere, som skulle udføre moderniseringer, men så har man sat politiet ind.

Hvor ligger de reelle kontrolmuligheder med hensyn til egen sundhedstilstand? Hvad er det, man vil give af muligheder? Det bliver jo nok ved pædagogikken, og så siger man, at den enkelte selv har ansvaret for, hvordan det kommer til at forløbe. Men man giver ikke en reel mulighed for at forvalte det ansvar. Man forsøger faktisk bare at skubbe problemstillingerne fra sig og komme hen til, at det er den enkelte, der i virkelig-

den har begået en fejl med sin livsførelse og selv er skyld i, at problemerne opstår.

Det har kunnet påvises, hvordan man i den øjeblikkelige økonomiske situation spekulerer i, at det, der skal til for at klare konkurrenceevnen over for udlandet, er øgede produktivitetstigninger. Der har været kæmpe store produktivitetstigninger i de forgangne år, og man har i virkeligheden fået mere end halveret lønudgifterne pr. produceret enhed, og der har været øget tempo rundt omkring på virksomhederne. Hvilke muligheder mener man der skal være for, at den enkelte dér kan tage hånd om sin egen sundhedstilstand ved at modvirke den nedslidning, det stress osv., som vedkommende bliver udsat for i disse situationer? Det er hul snak. Vi vil gerne snart se realiteterne i disse problemstillinger, se, at der ligger noget reelt i dette.

Generelt om statistikken må jeg sige, at det havde dog været bedre, om der var muligheder for lokalt på den enkelte arbejdsplads, i det enkelte boligområde at følge sundhedsproblemerne, indsamle oplysninger og var nogle direkte handlemuligheder over for de problemer, som man har erkendt. Det ville dog være bedre, om det var på den måde, det forløb. Jeg tvivler meget på, at et sådant forebyggelsesråd, som sidder centralt og får noget statistik ind, bliver i stand til at følge med i, hvad der burde foretages af konkrete foranstaltninger for at modvirke den sygdomsudvikling, der er til stede i samfundet. Men det er ikke disse ting, der tales om.

Umiddelbart er vi positive over for forebyggelse, men vi vil da godt i udvalget se lidt mere på, hvad der reelt ligger i dette forslag.

Indenrigsministeren (Enggaard):

Forslaget har jo givet anledning til en debat, som har været ganske vidt omkring. Jeg takker for de mange positive betragtninger, som faldt, og for den helt overvejende tilslutning, som partiernes ordførere har givet forslaget.

Der var vel knap så fuldtone en tilslutning fra fremskridtspartiet, som henstillede, at man undersøgte muligheden for at benytte nogle eksisterende organer i stedet for at oprette det foreslåede forebyggelsesråd. Om det vil jeg gerne sige, at f. eks. forslaget om at anvende socialstyrelsen til et sådant arbejde